

GAZETA TRANSILVANIA

Redacţia şi Administraţia
PATA LIBERTĂŢII BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Centru străinătate 500 lei
Anunţuri, reclame, după tarifi

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apăre în fie-care zi de lucru

ALEXANDRU VAIDA a dat în Camera dela Pesta, lovitura mortală oligarhilor unguri cari robiseră veacuri de-a rândul poporul ardelenesc. Lui Alexandru Valida i-a fost dat să cetească în Camera dela Bucureşti sentinţa de moarte a ciocoimel bizantino-fanariote care de 50 de ani ţine în întunec şi robie pe fraţii noştri din Vechiul Regat. „Vim vi repellere liceti! — şi-i vom scăpa!

Suprimarea libertăţilor cetăţenesti

Bolşevismul de sus anarhizează întreaga viaţă de stat.

Declaraţia d-lui AL. VAIDA-VOEVOD, făcută în şedinţa de ieri (Vineri) a Camerei

In şedinţa de ieri a Camerei d-l Alexandru Valda-Voevod a făcut următoarea declaraţie:

Declar că nu recunosc legalitatea acestor Camere eşite din lovitură de Stat, din fraudă şi furt.

Adânc jignit în sentimentele mele de dreptate şi libertate naţională şi cetăţenească, pentru cari am luptat toată viaţa mea, eram hotărît să nu mai calc în această incintă, căci batjocura pe care a făcut-o actualul guvern cu alegerile nu s'au încumetat să o facă nici chiar guvernele de tristă amintire ale lui Tisza şi Andrassy în contra poporului român.

Totuşi văzând cum bolşevismul de sus anarhizează toată viaţa de Stat, cum samavolnicile răstoarnă toată ordinea de drept, văzând cum demnitatea de om a cetăţenilor este calcată în picioare, când cinismul nu mai cunoaşte nici o margine şi sfidând sentimentul obştesc îndrăzneşte a impune o Constituţie împotriva tuturor partidelor din ţară şi împotriva tuturor provinciilor unite, — mi-am ţinut de o datorie naţională şi cetăţenească să-mi ridic glasul de protest în clipa aceasta grea.

În şedinţa de ieri d-l deputat Mihai Popovici a făcut o comunicare în chestia suprimării libertăţii cetăţeneşti. Răspunsul guvernului a fost în loc de înlăturarea răului excluderea d-lui deputat M. Popovici pentru 30 de şedinţe.

Ni-s'a adus la cunoştinţă că după adunarea de Duminecă, guvernul vrea să oprească orice manifestaţie a cetăţenilor. Satele sunt blocate în întreaga ţară şi fără „Ausweis“ nimeni nu poate călători, fiind oprit de jandarmi în gări de a se urca în tren, ori fiind dat jos din tren. Dreptul de plângere chiar către MM. LL. Regele şi Regina este suprimat prin bătăi şi schingiurii.

Din majoritate s'au întreruperi: „Precizează!“ D-l Valda: Aveşti răbdare, voi preciza.

Ţăranii cari au adresat o rugare M. S. Reginei au fost bătui. Ţăranul Iamandache Teodorescu din comuna Secuien din jud. Damboviţa pentru o petiţiune către Rege a fost zilele trecute arestat, bătut, purtat zeci de kilometri pe jos din post de jandarmi în post de jandarmi, mai rău decât un criminal de rând.

Când partidul liberal fiind în opoziţie a făcut manifestaţiuni de stradă, nimeni nu l'a împiedecat. Sub actualul guvern manifestaţia voinţei alegătorilor şi a cetăţenilor este în mod brutal oprită.

Dacă mie ca fost sfetnic al M. Salé mi-s'a putut întâmpla să fiu escortat între balonete şi scos cu forţa din satele cercului Ighiu, unde pe timpul ungarilor am putut manifesta şi organiza lupta politică a Partidului naţional român, vă puteţi imagina cum sunt trataţi cei mulţi daşi pradă urgiei, forţei armate şi persecuţiunilor unei administraţiuni anarchice şi ale unei justiţii aservite scopurilor de partid şi guvernului.

Pe vremea ungarilor, oligarhii din Budapesta ne strigau: „Menjetek fel Bukarestbe“.

Oligarhia actualului guvern vine şi împiedică poporul din Vechiul regat şi din provinciile unite să poată veni şi manifesta convingerile sale politice în Capitala ţării.

De pretutindeni se cere guvernului să ia dispoziţiuni, ca persecuţiile la sate să înceteze, să se ordone organelor sale subalterne din jandarmerie şi administraţie ca să nu stânjenească ci să asigure libera circulaţie a cetăţenilor oprindu-se a se instăpâni şi practica metodele nemţeşti introduse de Mackenzen, în Regatul vechiu şi în Transilvania, pe atunci ocupate.

Nu vrem să suferim să fim trataţi în ţara noastră mărită, ca un neam de sclavi. Nu putem tolera ca poporul român să fie tratat de guvernării săi, așa cum în țări civilizate nu se tratează nici dobitoacele.

Vrem să fim cetăţeni liberi în ţară liberă. Dacă însă guvernul prin asemenea metode şi mijloace silnice, neomenoase şi absolutiste, crede că poate să impună ţării o Constituţie voinică, noi din parte-ne declinăm orice răspundere pentru viitor. Suntem hotărâţi a lupta pentru libertăţile cetăţeneşti ori cât de grea ar fi lupta, căci am fi nevredunici de-a fi dobândit Unitatea naţională dacă n'am asigura generaţiilor viitoare libertatea şi dreptatea dorite de atâtea generaţii de martiri.

Când poporul nu mai găseşte scut legal nici la guvern şi nici în cadrele organizaţiei de stat şi nici la Rege, face uz de vechiul expedient: VIM VI REPELLERE LICET. Avertizăm guvernul să nu-şi asume această răspundere.

Supărarea d-lui Iorga

D-l Iorga s'a supărat cumplit, cum numai d-sa ştie să se supere, când la Cameră, în apropierea d-sale, un senator ardelen a pronunţat cuvântul „grec“. Şi fiind o fire impulsivă, d-l Iorga a şi cerut imediat ca senatorul ardelen să fie scos din Cameră.

De obicei, oamenii se supără, când le spui adevărul. Asta o ştie şi d-l Iorga şi tocmai de aceea trebuia să se stăpânească. Dar mânia e cel mai rău povăşuitor!

Nu vrem să analizăm compoziţia sângelui nimănu, dar cunoaştem bine pe d-l Iorga, şi ne ajunge. D-sa este de un orgoliu aproape bolnăvicios. Nu tolerează să fie contrazis, dar ascultă foarte bucuros linguşirile. În apropierea d-sale nu poate trăi nici o personalitate, dar o duc bine toţi idolatrii. D-l Iorga se simte de-a dreptul insultat, dacă, în prezenţa d-sale, e laudat vreunul din mulţii-i adversari.

Din acest orgoliu decurge şi un alt defect al d-lui Iorga: nestatornicia. În păreri — istorice, literare şi politice — ca şi în prietenii şi fapte. Spuneşi un singur om politic în viaţă, pe care să

nu-l fi hulit d-l Iorga şi, pe care tot d-sa să nu-l fi laudat!

Iată motivele, pentru cari marea noastră istoric n'a fost în stare să creleze un partid!

Cele două defecte, orgoliul şi nestatornicia, explică întreaga istoria poporului grecesc. Din orgoliu, vechii elini consideră întreaga lumea dimprejur ca barbară şi incultă. Popor de cea mai înaltă civilizaţie, stăpân într-o vreme pe întreg răsăritul imperiului roman, el nu poate asimila totuş pe nimenea. Orgoliul respinge, îndepărtează şi nu apropie. Cât priveşte nestatornicia, cu toţii am avut prilejul s'o vedem şi la elinii de astăzi. De câte ori n'au rechemat, când pe Constantin, când pe Venizelos? Aşa, cum în anticitate, făcuseră cu Militiade, Themistocle şi ceilalţi oameni de seamă.

D-l Iorga mai are un cusur: nu iartă pe aceia, cari l-au supărat vre-odată, decât cu preţul unei Canosse. Necăjit că Partidul naţional sau cel democrat, ori amândouă grupările, n'au fuzionat cu d-sa, d-l Iorga caută prilejul să se răzbune. De o vreme încoace, cu de-

sebirie noi, ardelenii, suntem ţinta ironiilor sale, mai mult sau mai puţin maliţioase. De o vreme încoace, mereu îşi bate joc de spiritul nostru de legalitate, de intransigenţa noastră — tocmai însuşirile, pe cari mai deunăzi le preamărea, ca pe nişte virtuţi salvatoare!

În patima-i regretabilă, marea nostru savant nu vede că se face unealta liberalilor; că nu putem fi greşiţi noi, o naţie întreagă, ci d-sa, care, în politică, urmează zig-zagul capricios al pasiunii.

Dar atacul făşis al d-lui Iorga mai înseamnă ceva. Liberalii, în lupta lor disperată, şi-au epuizat toate forţele căci alifel nu apela la d-l Iorga. Şi, văzându-şi primejduită succesiunea la guvern, ilustrul nostru istoric începe să se achite.

D-l Iorga va vedea în curând că, în politica românească, d-sa niciodată n'a fost conducător, ci condus.

Şi ne pare rău.

Şedinţa de ieri a Senatului

În şedinţa de ieri a Senatului, s'a luat în considerare proiectul Constituţiei cu 146 votari contra 5. Contra au votat senatorii Boariu Elizei, Carol von Müller (şvab) I. Samielevici (evreu) A.

Schullerus (german) şi Weiselberger (evreu). Opoziţia ţărănistă şi naţionalistă n'a participat la vot. În şedinţa de azi se va începe discuţia pe articol.

O rectificare

D. Iorga a afirmat la Cameră că răposatul Take Ionescu ar fi voit să-l de-a peşeş partidul său d-sale şi că d-sa a refuzat, răspunzându-i că nu primeşte numele şi principiile acestui partid, dar că, dacă fiecare se va lepăda de nume şi de principii, va proceda de la caz la caz.

Suntem în măsură, să afirmăm, cu părere de rău, că d-lui Iorga de data aceasta îl scapă adevărul istoric, întâi fiindcă un asemenea limbaj nu s'ar fi putut ţine în faţa lui Take Ionescu; şi al doilea fiindcă chiar după moartea lui Take Ionescu când d-l Iorga şi prietenii d-sale făceau diligenţe să-şi apropie partidul, însuşi d-l Iorga în congresul dela Văleni, ţinut în August trecut, a dezaprobat pe puşinii cari spuneau aceea ce d. Iorga spune azi că l-ar fi răspuns lui Take Ionescu, conducşi de ideea că ar fi putut să-şi piardă rostul lor în partid, dintr'o asemenea unire.

„Universul“

Noua lege a negocierii devizelor

Instituțiile financiare sunt nemulțumite.

Cu noul regim al tranzacțiilor de devize, regim care prevede negocierea devizelor în baza unei autorizațiuni, pe lângă că s'a creat o situație complet defavorabilă institutelor financiare din țară, s'a dat prilej la nenumărate nemulțumiri manifestate de băncile neprivilegiate.

Imușabila lege comercială a concurenței nu-și poate arăta în cazul acesta minunatele rezultate.

Prețurindenți sunt autorizate une, două sau trei bănci, cari în strânsă legătură, convin asupra modului în care să fie plasate și cumpărate devizele, astfel ca să li se asigure un profit frumos.

Cu ocazia adunărilor Camerilor de Industrie și comerț din diferitele centre comerciale ale țării, s'a discutat și această chestiune și s'a ajuns la concluzia, că devizele s'au scumpit cu mult, odată cu punerea în aplicare a noului legi a devizelor.

Și în celelalte părți de amănunt, legea devizelor a dat în general rezultate nefavorabile.

Câteva centre au hotărât să se facă intervențiuni la guvern, ca legea să fie revizuită și făcută mai cuprinzătoare.

Băncile din Oradea-Mare au decis zilele acestea să trimească delegați la București, cari să facă intervențiuni să se acorde autorizațiuni și la alte bănci locale, afară de Banca Marmorosch și Banca Românească, singurile autorizate.

Băncile maghiare vor cere ca cel puțin trei din ele să fie autorizate.

În Oradea-Mare din douăzeci și două de bănci au fost autorizate numai cele două mai sus amintite.

Instituțiile financiare din Cluj, neautorizate, au făcut deja o nouă intervenție la guvern, pentru a li-se lăsa liberă negocierea de devize.

Stofă de lână
mai ieftin ca ori unde
38 Marele Magazin din Transilvania **38**
Brașov, strada Porții.

„Saxonia” Nr. 594. 3676 1-3

A sosit un Mare transport!

Paturi: Paturi de alamă și de fier, paturi de fevi de oțel pentru hoteluri și sanatorii etc., paturi pentru copii, saltele de sârmă. :o:

☒

Cărucioare pentru copii
:: Sport și de închis ::
în executările cele mai noi. Marfă solidă. — Prețuri ieftine. :o:

☒

Michael Beer Succesorii.
Magazin special pentru articole de paturi și cărucioare pentru copii. Brașov, str. Principele Carol 30.

ATELIERUL DE CROITORIE pentru BARBAȚI BELA TELLMANN
BRAȘOV, Târgul Cailor Nr. 1, Et. I.

Costume de bărbați, reverenți prefești, croiala cea mai modernă. Depozit stabil de stoffe.

Pentru funcționarii de Stat 10% reducere. **Secție specială pentru costume de dame.** Cele mai noi jurnale de modă stau la dispoziție. Pentru croitorii din provincie raglan. Se trimite, pe lângă prețuri convenabile, prin poștă, cele mai noi modele de croiu Lord Hamilton, reverenți și briceas etc. 5-5 3645

Nr. 370/923.

Publicațiune.

Târgul de primăvară în comuna Feldioară, județul Brașov se va ține în următoarele zile:

1. Târgul de vite în 25 Martie a. c.
2. Târgul de marfă în 26 Martie 1923.

Feldioară, la 14 Martie 1923.

3674 1-1

Primăria comunală.

Nu cumpărați ciorapi!
până nu veți vizita magazinul nostru
38 Samuel Tabak & Comp. 38
Brașov, strada Porții

„Saxonia” Nr. 270 3389 12-0

Bine și ieftin

se execută în atelierul de bijuterie

Târgul Grăului Nr. 9

Reparațiuni și lucrări noi.
Se compară fracțiuni de aur.

H. Ostersetzer,

giuvaergiu.

Cinema-Apollo

(Teatrul Național)

Duminică 18 și Luni 19 Martie

Principesa Fantoche

o povestire criminală din America, film în 5 acte.

În rolul principal frumoasa și simpatică **Hald Lane.** 1-1

„Saxonia” Nr. 594. 3676 1-3

Femei Fetei

Impletitoare și cusătoarese găsec totdeauna lucru meritabil la

Fabrica de impletituri și țesătorii I. TEUTSCH & Co.

Brașov, Strada Lungă Nr. 20.

• Ar trebui carentat •
fiecare om,
care nu-și curăță
• ghetele cu crema de •
ghete
„Vulturul”.
3095 2-0

De vânzare, butoaie de vin,
de aproximativ 17000 litri, dim-
preună cu amenajament com-
plet de pivniță.
Informațiuni la **Kertész Ernő,**
3684 Sft. Gheorghe. 8-3

„Saxonia” Nr. 554. 3681 2-10

Confecționarea de Rutărie „Edelweiss”

primește spre confecționare rufe de tot felul, efectuând cele mai fine rufării cu prețuri ieftine.

Pentru lucru bun se garantează.

Brașov, strada Neagră 12.

Reuniunea de înmormântare din Brașov-Scheiu.

CONVOACARE

Domnii membri ai Reuniunii de înmormântare din Brașov-Scheiu sunt invitați la Adunarea generală, care se va ține Duminică în 25 Martie a. c. la 2 ore p. m. în localul băncii „Brașoveana” cu

Ordinea zilei:

1. Raportul Comitetului pe anul 1922.
2. Socotelile Reuniunii pe anul 1922.
3. Alegerea comisiunii cenzurătoare pe 1923.
4. Propuneri eventuale.

NB. Adunării generale vor premerge Parastasele pentru odihna sufletelor membrilor decedați ai Reuniunii, ținute dimineața în bisericile de Pe Tocile și dela Sfântul Nicolae din Prund.

Brașov, din ședința Comitetului ținută la 14 Martie 1923.

Nicolae Babole

secretar.

Arseniu Vlaicu

prezident.

ACTIV

Bilanț de încheiere pe 1922.

PASIV

	Lei	B		Lei	B
Libel Brașoveana No. 104	128	—	Fond: De rezervă	4.400	34
" " " 4	5.456	25	" " "	392	20
" " " 594	612	80	" El. Popovici	556	33
Numerar	6.197	05	" " "	34	80
Efecte: Cvote Coop.	479	16	" Steag	118	50
166 Acții Brașoveana	512	—	Datorie Brașoveana	20.977	—
37	9.007	—	Fond disponibil	11.481	01
1015 Em. II Raf. I.	2.009	50	Creștere	8.422	19
Cărticelele	20.300	50			
Steagul	7.569	—			
	308	75			
	46.382	46			

CHELTUELI

Co. Pierdere și Profit.

VENITE

	Lei	B		Lei	B
Spese	1.134	—	Steagul	118	50
Ajutoare	400	—	Cupoane și Interese	1.839	95
Competințe de morți	9.763	—	Replătire capital	317	83
Remunerațiuni	2.417	50	Donațiuni	125	—
Interese	677	—	Taxe de morți	20.180	50
Capitalizare Popovici	34	80	" " înscriere	659	—
Fond de rezervă	392	29			
Creștere	8.422	19			
	23.240	78			

Brașov, la 31 Decembrie 1922.

Arseniu Vlaicu,

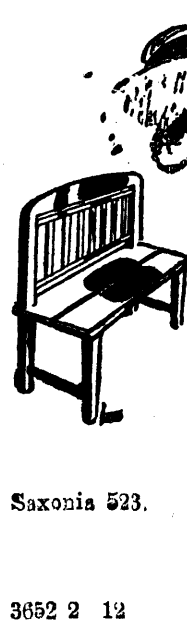
director.

Nicolae Ivan,

contabil.

METALLUM

Văpsitoria și Curățătoria chimică

Wilhelm Körner

Fabrica: Strada Mispului Nr. 1.

Se recomandă On. Public pentru sezonul de primăvară cu curățitul și văpsitul de garderobe de dame și bărbați, precum și cu executarea tuturor lucrărilor atingătoare în această :o: branșă. :o:

Sucursale:

STADTLER, strada Vămil 29.

KLUSCH, Curtea Honterus 10.

Saxonia 523.

3652 2 12